

5.8.1. Rodinná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Rodinná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6.–8. ročníku 1 hodinu týdně. V tomto předmětu je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Nejdůležitějšími obsahovými prvky předmětu jsou zdraví a rodina jako základní předpoklad utváření aktivního zdraví každého jedince a jeho sociálních vztahů. Komplexní charakter předmětu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je učivem podle vyspělosti a zájmu žáků. Rodinná výchova sleduje především aspekt chování podporující zdraví s návody pro každodenní život. Tím připravuje podmínky pro praktickou aplikaci poznatků a zkušeností v běžném životě.

Žákům poskytuje porozumění právům a povinnostem členů rodiny, pocitům jistoty, bezpečí i klidu domova, včetně otázek respektování potřeb bydlení, hospodaření a estetického vnímání způsobu života v rodině. Seznamuje žáky s příčinami tělesných a duševních změn v období dospívání. Posiluje pozitivní postoje k sobě samému, svému tělu a zdraví, jakož i k okolnímu životnímu prostředí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzdělávací obsah předmětu Rodinná výchova je rozdělen na jednotlivé tematické okruhy.

Učivo rozvíjí a prohlubuje daná témata o další specifické poznatky a dovednosti, které žákům umožňují lépe porozumět různým životním situacím a správně se rozhodovat v otázkách zdraví, partnerských vztahů, rodinného života, rodičovství a osobního bezpečí.

Žáci se učí porozumět hodnotě zdraví jako předpokladu smysluplného a šťastného života. Seznámí se se zásadami zdravé výživy a jejího vlivu na tělesný růst a duševní vývoj dítěte. Seznámí se s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích.

Učivo rozvíjí a prohlubuje daná témata o další specifické poznatky a dovednosti, které žákům umožňují lépe porozumět různým životním situacím a správně se rozhodovat v otázkách zdraví, partnerských vztahů, rodinného života, rodičovství a osobního bezpečí.

Žáci se učí porozumět hodnotě zdraví jako předpokladu smysluplného a šťastného života. Seznámí se se zásadami zdravé výživy a jejího vlivu na tělesný růst a duševní vývoj dítěte. Chápu vznik závislosti, účinky drog, jejich vliv a záludnosti v působení na lidský organismus, nástrahy v životě. Uvědomí si situace nebezpečné pro psychické i fyzické zdraví, biopsychosociální změny v období dospívání a hledají význam odlišností mezi mužem a ženou.

Výuka probíhá ve třídě, v případě potřeby v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- pracuje s různými informačními zdroji (knihy, učebnice, noviny, časopisy, internet aj.)
- snaží se rozpoznat a posoudit seriózní a objektivní zdroje
- pracuje samostatně nebo ve skupině
- vyhledává a rozliší podstatné informace či údaje

Kompetence k řešení problémů

- využívá vlastních pozitivních i negativních zkušeností při řešení problémů
- odhaduje vlastní možnosti při řešení úkolů

- řeší teoretické i praktické úkoly samostatně nebo ve skupině

Komunikativní kompetence

- svůj postoj si vytváří prostřednictvím diskusí, dialogu, besed
- vyjadřuje vlastní názor
- dokáže prezentovat vlastní i skupinovou práci

Kompetence sociální a personální

- podílí se na vytváření uvolněné, přátelské atmosféry ve třídě
- ovládá vlastní jednání vůči druhým
- respektuje a toleruje názory druhých

Kompetence občanské

- podílí se svým názorem na řešení společenských problémů (drogy, prostituce, násilí aj.)

Kompetence pracovní

- dodržuje stanovené termíny dokončení práce
- udržuje v pořádku své pracovní prostředí

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	<ul style="list-style-type: none"> - poskytne první pomoc - chápe význam rodiny jako základní společenské jednotky - objasní základy zákona o rodině, pojem manželství, zákonný zástupce, zletilost a nezletilost, náhradní rodinná péče - popíše správně vyvážený strukturovaný jídelníček - posoudí špatný vliv alkoholu a kouření na lidský organismus - respektuje zásady ochrany přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - První pomoc - Integrovaný záchranný systém - Rodina – základní společenská jednotka - Vztahy - manželství - význam - dům x domov - záchranná síť - náhradní péče - Zdravá výživa a zdravý životní styl - Prevence sociálně-patologických jevů - Šikana - Návykové látky (kouření, alkohol) - Zásady pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - VDO – Občan, občanská společnost a stát - Ov, D - OSV – sociální a morální rozvoj, psychohygienu, občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát - Pč - Tv, Př - Ch - Z - EV – Vztah člověka k prostředí
7.	<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na chodu a ekologii domácnosti - ošetří závažnější poranění - uplatňuje adekvátní způsob chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - orientuje se ve složkách integrovaného záchranného systému - posoudí špatný vliv návykových látek na lidský organismus - posuzuje rozdíly mezi pohlavími a chápe jejich specifika - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně 	<ul style="list-style-type: none"> - Rodina (rodinný rozpočet, práva a povinnosti členů rodiny, hospodaření a bydlení rodiny) - Ochrana obyvatel za mimořádných událostí - Prevence sociálně-patologických jevů - Agresivita - Záškoláctví - Návykové látky 	<ul style="list-style-type: none"> - Ov, D - MV – Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity, Kulturní diference - Ch, Př - Z - OSV - EV

	<p>reaguje</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou - chápe význam zdrženlivosti v dospívání a zodpovědného sexuálního chování - chápe význam antikoncepce - chápe nutnost dodržování bezpečných zásad pro pobyt v přírodě 	<p>(drogy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sexuální výchova - Zásady pobytu v přírodě 	
8.	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí vhodnost partnera pro život - spoluodpovídá za své zdraví - popíše princip dělby práce v domácnosti - sestaví rozpočet vlastních financí - dodržuje zásady hospodárnosti s penězi i se svěřeným majetkem - pozoruje lidské tělo a jeho proměny v dospívání - vnímá rovnoprávnost homosexuálního partnerství - uvědomuje si nebezpečí deviantního chování - objasní způsoby přenášení pohlavních nemocí a jejich prevenci - uvědomuje si zdravotní rizika přerušení těhotenství - chápe význam plánovaného rodičovství - vysvětlí početí, vývoj plodu a dítěte po narození - vnímá nebezpečí promiskuitního života 	<ul style="list-style-type: none"> - Rodina - Manželství - Člověk a zdraví - Hospodaření - Dělbá práce - Lidská sexualita - Sexuální menšiny - Sexuální deviace - Pohlavní nemoci - Přerušení těhotenství - Plánované rodičovství - Vývoj dítěte - Promiskuita 	<ul style="list-style-type: none"> - MV – Lidské vztahy - OSV – Komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, psychohygiena - Př - M - Pč
8.	<ul style="list-style-type: none"> - odsoudí asociální jednání - seznámí se s trestním zákonem - aktivně předchází rizikovým a nebezpečným situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí - zná zodpovědné chování v rizikových situacích - toleruje jednotlivá náboženství a vnímá nebezpečí sekt - vysvětlí závislost mezi užíváním drogy a přenosem infekčních chorob - chápe trestně právní odpovědnost v souvislosti s užíváním a distribucí drog - dodržuje zásady bezpečného pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - Prevence sociálně-patologických jevů - Trestní zákon - Náboženská hnutí a sekty - Drogy - Drogy a zákon - Zásady pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - Ch - OSV - Ov - VDO – občan, občanská společnost a stát - Př - MV - D - Z - EV